

Seat No	
------------	--

B.A.-I Semester-I Examination
Economics (Open Elective) Paper-I
Banks and Financial System: OEBFS01101
Subject Code: 240302

Time: Three Hours

Total Marks: 80

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1 A) Choose the Correct alternatives from the following.

10

- 1 Capital market includes term loans
A) Small B) Too Small C) Long D) All of the above
- 2 Which of the following are not included in the organized sector of Money Market?
A) Nationalized Bank B) Cooperative Bank C) Regional Rural Bank D) Money Lenders
- 3 The word bank is derived from the Italian word
A) Banco B) Bank C) Manko D) None of these
- 4 To do transaction through ----- is the base of credit creation
A) Cheque B) Cash C) Capital D) Currency
- 5 In ----- the Negotiable instrument act was passed in India.
A) 1881 B) 1891 C) 1885 D) 1890
- 6 ----- Instruments have not specific format
A) Bill of Exchange and Promissory Note B) Cheque C) Endorsement D) All of these
- 7 Parties to a cheque are -----
A) Drawer B) Drawee bank C) Payee D) All of these
- 8 Which of the following institutions are included in the administration and control institutions of the Indian financial system?
A) Ministry of Finance B) RBI C) Securities and Exchange Board of India D) All of the above
- 9 institutions are included in Non-Banking financial institutions.
A) Development Bank B) Insurance Company C) Post Office Savings Bank D) All of the above
- 10 instruments are included in long term financing.
A) Share Capital B) Preference Share C) Retained Earnings D) All of the above

Q.1 B) Write answer in one sentence.

10

- 1 What is Accumulated Fund?

- 2 By whom is treasury Bills sold?
- 3 What is Money market?
- 4 State two types of Preference Shares.
- 5 What is overdraft facility?
- 6 What is liquidity?
- 7 Which bank was first started in India?
- 8 What is a Cheque?
- 9 What is payee?
- 10 State the difference between promissory note and Bill of Exchange.

Q.2. Write short Notes (Four out of Six) .

20

- 1 Ways of long term financing
- 2 Participants in Indian Money Market
- 3 Importance of Principles of Banking Business
- 4 Utility Functions of Commercial Banks
- 5 Characteristics of Promissory Note
- 6 Crossing

Q.3. Write short Answers (Two out of Four) .

20

- 1 State the Financial Instruments.
- 2 Explain the Deficiencies in Capital Market.
- 3 Discuss on the Balance sheet.
- 4 Explain the Negotiable instruments existing in commercial practice.

Q.4. Answer the following question on broad. (One out of two).

20

- 1 Explain the Indicators of Financial development.
 - 2 What is endorsement ? discuss the endorsement in detail.
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. A) खालील दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१०

- 1 भांडवल बाजारात मुदतीच्या कर्जाचा समावेश होतो.
अ) अल्प ब) अतिअल्प क) दीर्घ ड) वरील सर्व
- 2 खालीलपैकी ----- चा समावेश नाणेबाजारातील संघटित क्षेत्रात होत नाही.
अ) राष्ट्रीयीकृत बँका ब) सहकारी बँका क) प्रादेशिक ग्रामीण बँका ड) सावकार
- 3 बँक या शब्दाची उत्पत्ती या इटालियन शब्दापासून झाली आहे.
अ) बँको ब) बँक क) मॅको ड) यापैकी नाही.
- 4 ----- च्या साह्याने व्यवहार करणे हा पतनिर्मितीचा आधार असतो.
अ) धनादेश ब) रोख क) भांडवल ड) चलन
- 5 ----- मध्ये भारतात चलनक्षम दस्तऐवजांचा कायदा संमत झाला.
अ) १८८१ ब) १८९१ क) १८८५ ड) १८९०
- 6 ----- दस्तऐवजाला विशिष्ट नमुना नसतो.
अ) हुंडी आणि वचनचिठ्ठी ब) धनादेश क) पृष्ठांकन ड) वरील सर्व
- 7 धनादेशाचे ----- पक्ष असतात.
अ) आदेशक ब) अदेशी बँक क) आदाता ड) वरील सर्व
- 8 खालीलपैकी संस्थांचा समावेश भारतीय वित्तीय प्रणालीच्या प्रशासन व नियंत्रण संस्थामध्ये होतो.
अ) वित्त मंत्रालय ब) रिजर्व्ह बँक ऑफ इंडिया क) भारतीय प्रतिभूती आणि विनियम मंडळ ड) वरील सर्व
- 9 संस्थांचा समावेश बिगर बँकिंग वित्तीय संस्थामध्ये होतो.
अ) विकास बँका ब) विमा कंपनी क) पोस्ट ऑफिस बचत बँक ड) वरील सर्व
- 10 खालील साधनांचा समावेश दीर्घ मुदती वित्तपुरवठ्यामध्ये होतो.
अ) भागभांडवल ब) अग्रहक्क भाग क) संचित निधी ड) वरील सर्व

Q.1 B) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

10

- 1 संचित निधी म्हणजे काय ?
- 2 कोषागार हुंड्याची विक्री कोणाकडून केली जाते.
- 3 नाणेबाजार म्हणजे काय ?
- 4 अग्रहक्क भागाचे दोन प्रकार सांगा.
- 5 अधिकर्ष सवलत म्हणजे काय ?
- 6 रोखता म्हणजे काय ?
- 7 भारतात सर्वप्रथम कोणती बँक सुरू झाली.
- 8 धनादेश म्हणजे काय ?

- 9 आदाता म्हणजे काय ?
- 10 वचनचिठ्ठी व हुंडी यामधील फरक सांगा.

Q.2. टीपा लिहा. (सहा पैकी कोणतेही चार).

२०

- 1 दीर्घमुदती वित्तपुरवठ्याचे मार्ग
- 2 भारतीय नाणेबाजारातील सहभागी
- 3 बँकिंग व्यवसाय तत्वाचे महत्त्व
- 4 व्यापारी बँकांची उपयुक्तता कार्ये
- 5 वचनचिठ्ठीची वैशिष्ट्ये
- 6 रेखांकन

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही दोन) .

२०

- 1 वित्तीय दस्तऐवज सांगा.
- 2 भांडवलबाजारातील उणीवा/कमतरता स्पष्ट करा.
- 3 ताळेबंदावर चर्चा करा.
- 4 व्यापारी रूढीने अस्तित्वात येणारे चलनक्षम दस्तऐवजस्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

२०

- 1 वित्तीय विकासाचे निर्देशक स्पष्ट करा.
- 2 पृष्ठांकन म्हणजे काय ? पृष्ठांकनावर सविस्तर विवेचन करा.

Model Answer Paper

B.A.-I Semester-I Examination
Economics (Open Elective) Paper-I
Banks and Financial System: OEBFS01101
Subject Code: 240302

Time: Three Hours

Total Marks: 80

Q.1.A) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१०

1 भांडवल बाजारात मुदतीच्या कर्जाचा समावेश होतो.

अ) अल्प ब) अतिअल्प क) दीर्घ ड) वरील सर्व

Option 3

2 खालीलपैकी चा समावेश नाणेबाजारातील संघटित क्षेत्रात होत नाही.

अ) राष्ट्रीयीकृत बँका ब) सहकारी बँका क) प्रादेशिक ग्रामीण बँका ड) सावकार

Option 4

3 बँक या शब्दाची उत्पत्ती या इटालियन शब्दापासून झाली आहे.

अ) बँको ब) बँक क) मॅको ड) यापैकी नाही.

Option 1

4 च्या साह्याने व्यवहार करणे हा पतनिर्मितीचा आधार असतो.

अ) धनादेश ब) रोख क) भांडवल ड) चलन

Option 1

5 मध्ये भारतात चलनक्षम दस्तऐवजांचा कायदा संमत झाला.

अ) १८८१ ब) १८९१ क) १८८५ ड) १८९०

Option 1

6 दस्तऐवजाला विशिष्ट नमुना नसतो.

अ) हुंडी आणि वचनचिठ्ठी ब) धनादेश क) पृष्ठांकन ड) वरील सर्व

Option 1

7 धनादेशाचे पक्ष असतात.

अ) आदेशक ब) अदेशी बँक क) आदाता ड) वरील सर्व

Option 4

8 खालीलपैकी संस्थांचा समावेश भारतीय वित्तीय प्रणालीच्या प्रशासन व नियंत्रण संस्थामध्ये होतो.

अ) वित्त मंत्रालय ब) रिजर्व्ह बँक ऑफ इंडिया क) भारतीय प्रतिभूती आणि विनिमय मंडळ ड) वरील सर्व

Option 4

9 संस्थांचा समावेश बिगर बँकिंग वित्तीय संस्थामध्ये होतो.

अ) विकास बँका ब) विमा कंपन्या क) पोस्ट ऑफिस बचत बँक ड) वरील सर्व

Option 4

10 खालील साधनांचा समावेश दीर्घ मुदती वित्तपुरवठ्यामध्ये होतो.

अ) भागभांडवल ब) अग्रहक्क भाग क) संचित निधी ड) वरील सर्व

Option 4

Q.1 B) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

10

1 संचित निधी म्हणजे काय ?

Ans:

A portion of the profits made by a business organization every year is set aside for various purposes called accumulated funds. व्यावसायिक संस्थेला दरवर्षी होणाऱ्या नफ्यातील काही भाग वेगवेगळ्या हेतूने बाजूला काढला जातो त्यानिधीना संचित निधी म्हणतात.

2 कोषागार हुंड्याची विक्री कोणाकडून केली जाते.

Ans:

Treasury Bill is sold by the Reserve Bank of India. कोषागार हुंड्याची विक्री रिजर्व्ह बँक ऑफ इंडियाकडून केली जाते.

3 नाणेबाजार म्हणजे काय ?

Ans:

A money market is a market in which short-term debt securities are traded. नाणेबाजार म्हणजे अशा स्वरूपाची बाजारपेठ की ज्या बाजारपेठेत अल्पकालीन निधीच्या कर्जाची देवाण-घेवाण केली जाते.

4 अग्रहक्क भागाचे दोन प्रकार सांगा.

Ans:

There are two types of Preference Shares: cumulative and convertible Preference Shares. अग्रहक्क भागाचे संचित व परिवर्तनीय अग्रहक्क भा

5 अधिकर्ष सवलत म्हणजे काय ?

Ans:

The facility given to withdraw more than the balance in the current account in the bank is the privilege discount. बँकेतील चालू खात्यावर शिल्लक असलेल्या रक्कमेपेक्षा जास्त रक्कम उचलण्याची दिलेली सुविधा म्हणजे अधिकर्ष सवलत होय.

6 रोखता म्हणजे काय ?

Ans:

Cash in the bank is the right amount of cash held by the banks to repay the deposits of the depositors on demand. ठेवीदारांच्या ठेवी मागताक्षणी परत करण्यासाठी बँकांनी योग्य त्या प्रमाणात रोख पैसा जवळ बाळगणे म्हणजेच बँकेतील रोखता होय.

7 भारतात सर्वप्रथम कोणती बँक सुरु झाली.

Ans:

Bank of Hindustan was first started in India. भारतात सर्वप्रथम बँक ऑफ हिंदुस्तान सुरु झाली.

8 धनादेश म्हणजे काय ?

Ans:

A Cheque is a Bill of Exchange drawn on a banker and not expressed to be payable otherwise than on demand. मागताक्षणी देण्याव्यतिरिक्त दुसऱ्या प्रकारे देय नसलेले आणि विशिष्ट बँकेवर काढलेले विनिमय पत्र म्हणजे धनादेश होय.

9 आदाता म्हणजे काय ?

Ans:

The person who receives the amount of the negotiable instrument is called the payee. ज्या व्यक्तीला चलनक्षम दस्तऐवजाची रक्कम मिळते त्याला आदाता असे म्हणतात.

10 वचनचिट्टी व हुंडी यामधील फरक सांगा.

Ans:

In a promissory note the two parties are the promisor and the donee whereas in the Hundi the three parties are the orderer, the payee and the payee. A promissory note is written by the debtor to the creditor. So dowry is drawn by the creditor on the debtor. वचनचिट्टीमध्ये वचनदाता आणि कर्ता हे दोन पक्ष आहेत तर हुंडीमध्ये आदेशक, अदेशिती आणि आदाता हे तीन पक्ष आहेत. वचनचिट्टी ऋणको धनकोला लिहून देतो. तर हुंडी धनको ऋणकोवर काढतो.

Q.2.टीपा लिहा. (सहा पैकी कोणतेही चार).

२०

1 दीर्घमुदती वित्तपुरवठ्याचे मार्ग

Ans:

2 भारतीय नाणेबाजारातील सहभागी

Ans:

3 बँकिंग व्यवसाय तत्वाचे महत्त्व

Ans:

4 व्यापारी बँकांची उपयुक्तता कार्ये

Ans:

5 वचनचिट्टीची वैशिष्ट्ये

Ans:

6 रेखांकन

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही दोन) .

२०

1 वित्तीय दस्तऐवज सांगा.

Ans:

2 भांडवलबाजारातील उणीवा/कमतरता स्पष्ट करा.

Ans:

3 ताळेबंदावर चर्चा करा.

Ans:

4 व्यापारी रूढीने अस्तित्वात येणारे चलनक्षम दस्तऐवजस्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

२०

1 वित्तीय विकासाचे निर्देशक स्पष्ट करा.

Ans:

2 पृष्ठांकन म्हणजे काय ? पृष्ठांकनावर सविस्तर विवेचन करा.

Ans:
